

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

**DE KWALITEIT VAN VOOR- EN VROEGSCHOOLSE EDUCATIE IN DE
GEMEENTE HAARLEM IN 2013**

DEFINITIEF

Onderzoeksnummer : 275702
Datum vaststelling : 9 juli 2014

Inhoud

Voorwoord	5
1 Inleiding.....	7
2 Vve in de gemeente Haarlem	8
3 De oordelen over de voor- en de vroegscholen	15
4 Conclusies	24

Voorwoord

In de periode 2007-2012 heeft de Inspectie van het Onderwijs een landelijke bestandsopname uitgevoerd naar de kwaliteit van voor- en vroegschoolse educatie (vve). Daarna is het signaal gestuurde toezicht op vve in werking getreden.

Voor de periode 2012-2015 hebben het Rijk en de 37 grote steden (G37) afspraken gemaakt om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk kinderen met een taalachterstand gebruik kunnen maken van hoogwaardige onderwijsvoorzieningen. In deze afspraken staan kwalitatieve en kwantitatieve doelstellingen voor de voor- en vroegschoolse educatie. Daarbij is afgesproken dat de Inspectie van het Onderwijs in 2013 en 2015 een monitor uitvoert om de kwaliteit van vve op gemeentelijk niveau, op voorscholen en op vroegscholen (groep 1 en 2 van basisscholen) in beeld te brengen. Dit rapport beschrijft de kwaliteit van vve in de gemeente Haarlem in 2013.

De hoofdinspecteur primair onderwijs,
Dr. A. Jonk

1 Inleiding

Dit rapport is het verslag van een onderzoek van de Inspectie van het Onderwijs naar de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie (vve) in de gemeente Haarlem in 2013.

De opbouw van het rapport is als volgt:

Het rapport begint met een beeld van het vve-beleid op gemeentelijk niveau. Daarin wordt ingegaan op de ontwikkeling van de gemeente sinds de bestandsopname en de relatie met de bestuursafspraken tussen het Rijk en de gemeente Haarlem (paragraaf 2.1) Daarna wordt een overzicht gegeven van de voor- en vroegscholen in de gemeente (paragraaf 2.2) en van de door de gemeente aangeleverde vve-documenten (paragraaf 2.3). Tevens geeft de inspectie in dit hoofdstuk een oordeel over het gemeentelijk vve-beleid (paragraaf 2.4). De basis van deze beoordeling is een digitale vragenlijst die de gemeente heeft ingevuld. De inspectie heeft deze vragenlijst geverifieerd aan de hand van de aangeleverde documenten en in een gesprek met betrokkenen van de gemeente.

Ook de voor- en vroegscholen in de gemeente hebben een digitale vragenlijst ingevuld. In hoofdstuk 3 worden de oordelen van de inspectie over de locaties gepresenteerd. Dat gebeurt in de vorm van overzichtstabellen met daarin de eigen antwoorden van de locaties per kwaliteitsaspect (uitkomsten digitale vragenlijst). De inspectie heeft in de gemeente Haarlem vijf voorschoollocaties en drie vroegschoollocaties bezocht om de antwoorden te verifiëren. De resultaten van de locatiebezoeken worden ook in dit hoofdstuk toegelicht en de oordelen van de inspectie worden vergeleken met de resultaten van de vragenlijsten.

Hoofdstuk 4, tenslotte, bevat de conclusies over de kwaliteit van vve in de gemeente Haarlem.

Bij de beoordeling wordt gewerkt met een vierpuntsschaal:

1. *Staat in de kinderschoenen: verbeteringen zijn dringend nodig.*
Deze kwalificatie geeft aan dat echt iets verbeterd dient te worden.
2. *Enigszins ontwikkeld: verbeteringen zijn nodig*
Deze kwalificatie geeft aan dat het wenselijk is dat iets verbeterd wordt.
3. *Voldoende*
4. *Goed ontwikkeld: een voorbeeld voor anderen.*
Deze kwalificatie geeft aan dat dit aspect in orde is, en wel op een zodanige manier dat anderen hiervan kunnen leren.

2 Vve in de gemeente Haarlem

De gemeente Haarlem heeft een digitale vragenlijst ingevuld. De digitale vragenlijst levert de volgende informatie:

- Een lijst met vve-documenten die de gemeente heeft aangeleverd: zie paragraaf 2.3;
- Een beoordeling van het gemeentelijk vve-beleid : zie paragraaf 2.4.

2.1 Ontwikkeling van vve in Haarlem sinds de bestandsopname

In het najaar van 2010 heeft de bestandsopname vve in de gemeente Haarlem plaatsgevonden. Het rapport over de kwaliteit van vve in Haarlem is vastgesteld in maart 2011. De belangrijkste conclusies waren:

- binnen de gemeente vormt vve een belangrijk speerpunt binnen het onderwijsachterstandenbeleid;
- de condities voor vve zijn bijna over de hele linie voldoende aanwezig;
- op stedelijk niveau behoeven de resultaatafspraken, ouderbetrokkenheid, de doorgaande lijn en de kwaliteitszorg nog aandacht;
- met name de voorscholen (in de gemeente Haarlem worden dit overigens voorschoolse voorzieningen genoemd) hebben nog een ontwikkelslag te maken.

Naar aanleiding van de bestandsopname in 2010 heeft de Rijksoverheid bestuurlijke afspraken gemaakt met de grootste 37 gemeenten (G37) over hoe vve-partners zich in de periode 2012-2015 extra gaan inspannen om taalachterstanden bij kinderen vroegtijdig aan te pakken. Kwaliteitsverbetering en capaciteitsuitbreiding van vve, schakelklassen en zomerscholen zijn centrale thema's in deze afspraken.

De gemeente Haarlem heeft deze bestuurlijke afspraken niet afgewacht, maar heeft meteen na de bestandsopname met alle vve-partners een bijeenkomst gehouden. Hierin is gesproken over de bevindingen van de inspectie en welke verbeteringen wenselijk waren. Deze bijeenkomst heeft geleid tot het project 'Klaar voor de start' en heeft daarnaast invulling gegeven aan de bestuursafspraken.

De gemeente heeft de afgelopen periode ingezet op en verder gewerkt aan:

- het versterken van de interne kwaliteitszorg;
- de doorgaande lijn;
- opbrengstgericht werken en ouderbetrokkenheid;
- het verhogen van het taalniveau van de pedagogisch medewerkers;
- het optimaliseren van de toeleiding en het bereik van de vve-doelgroepkinderen.

2.2 Overzicht van de voor- en de vroegscholen in Haarlem

Voorafgaand aan de digitale vragenlijst is gevraagd naar een overzicht van de vve-peuterspeelzalen en -kinderdagverblijven (dus: de voorscholen) en de bijbehorende vroegscholen (de vve-basisscholen). De onderwijsinspectie heeft met gebruikmaking van de DUO-telgegevens per 1 oktober 2012 met het percentage gewichtenleerlingen van 4 en 5 jaar dat overzicht indien nodig nader ingevuld: zie tabel 2.2. Hierbij is er van uitgegaan dat scholen die 20 procent of meer gewichtenkleuters hebben gezien kunnen worden als een 'vroegschool'. In onderstaande de tabel zijn deze aangeduid met **.

Tabel 2.2: Overzicht van de voor- en vroegscholen in de gemeente Haarlem. Alle onderstaande locaties hebben een digitale vragenlijst gekregen en (voor)scholen met * zijn ook bezocht.

Voorschool:	Vroegschool:
Peuterspeelzaal en kinderdagverblijf	Basisschool
De Banjertjes	De Brandaris**
PSZ Beertje Bas*	Don Boscoschool**
De Bengelenburg	De Dolfijn**
De Boefjes*	Franciscus Xaverius*/**
Carrousel	Hannie Schaftschool*/**
Dikkie Dik	Mgr. Huibersschool**
Dwergjesland	ML King school**
Hannes en Kaatje	De Meer**
Holle Bolle Gijs	Molenwiek (montessori)**
Klavertje 4	Brede School Parkrijk**
't Kloppertje	Piramide Boerhaave**
Madelief	Piramide Europawijk**
Meerwijk Dolfijnen	Piramide Meerwijk**
Meerwijk Eendjes	De Talenten**
Meerwijk Kikkers	Wadden Boerhaave
Mini-Piramide*	Wadden Molenwijk*/**
Oki Doki	Willem van Oranjeschool**
Op de Rode Paddestoel	De Zuiderpolder**
't Peuterpandje	
Roosmarijn	
De Roze Toren	
Schuitje Varen	
't Sprongetje	
De Wadlopertjes*	
De Woelwatertjes	
Kdv Hazeltje Kleverpark	
Kdv Hazeltje Op de Wadden	
Kdv Hazeltje Schalkwijk*	
Kdv Meerwijk Op Stoom	

2.3 Lijst met vve-documenten die de gemeente heeft aangeleverd

- Samenvatting projectplan: Optimaliseren van de toeleiding en het bereik van vve-doelgroepkinderen;
- Projectidee: Effectief werken in de jeugdsector;
- Werkwijze toeleiding naar vve-programma's in de gemeente Haarlem;
- Toeleden vve in gemeente Haarlem;
- Wijzer samenwerken ten behoeve van kinderen van 0-4 jaar;
- Brochure 'Hoera 1 jaar! Hartelijk gefeliciteerd!';
- Ondersteuningsplan 2013-2017 van het samenwerkingsverband Zuid-Kennemerland (26 april 2013);
- Brochure 'Klaar voor de start: Opgroeien in Haarlem';
- Concept versie van de Lokaal Educatieve Agenda 2011-2015 van Haarlem getiteld 'Tien keer samen beter';
- Handreiking CJG getiteld 'De kracht van verbinden';
- Convenant Verwijsindex Noord-Holland regio Midden en Zuid-Kennemerland;
- Convenant Zorgcoördinatie in de regio Zuid-Kennemerland;
- Haarlems Overdrachtsformulier Peuters;

- Toestemmingsformulier ten behoeve van het (Haarlems) Overdrachtsformulier;
- Inhoud intentieverklaring vve;
- Meerjarenbeleidsplan OKE 2011-2014;
- Voortgangsrapportage Klaar voor de start (1 juni 2013);
- Voortgangsrapportage Klaar voor de start (december 2013);
- Evaluatie pilot zomerschool Haarlem 2013;
- Voorstel aanpak zomerschool Haarlem 2014;
- Oplegger: Kader voor het kiezen van een kindvolgsysteem;
- Memo: Criteria vve-voorzieningen 2014-2015;
- Concept beleidskader: Samen voor jeugd (5 december 2013);
- Stedelijk beleidsplan ouderbetrokkenheid vve Haarlem 2013-2015;
- Ouderscan Haarlem (oktober 2013);
- Stand van zaken voortgang Bestuursafspraken (oktober 2013);
- Kwalitatieve analyse: Optimaliseren van de toeleiding en het bereik van vve-doelgroepkinderen (conceptversie van 25 maart 2014);
- Uitgangspuntennotitie verhogen taalniveau pedagogisch medewerkers vve Haarlem (september 2013);
- Hoofdlijnenverslag resultaatafspraken vve gemeente Haarlem (26 september 2013);
- Procesafspraken bij resultaatafspraken gemeente Haarlem (januari 2014).

2.4 Het gemeentelijke vve-beleid

In deze paragraaf geeft de inspectie haar bevindingen weer over het gemeentelijk vve-beleid.

Per domein wordt weergegeven op welke punten de inspectie het gemeentelijk beleid en uitvoering als voldoende ('3') beoordeelt, waar nog verbeterpunten worden gezien, zowel zonder ('2') als met ('1') afspraken en op welke punten de gemeente als een voorbeeld voor anderen gezien wordt ('4').

De inspectie baseert haar bevindingen op de uitkomsten van haar verificatie van de digitale vragenlijst door middel van documentenanalyse, gesprekken met betrokkenen en informatie uit locatiebezoeken. Waar de bevindingen van de inspectie afwijken van het beeld uit de digitale vragenlijst van de gemeente wordt dit vermeld en onderbouwd.

HET GEMEENTELIJK VVE-BELEID		1	2	3	4
1a1	Definitie doelgroepkind				•
1a2	Bereik			•	
1a3	Toeleiding			•	
1a4	Ouders			•	
1a5	Integraal vve-programma			•	
1a6	Externe zorg			•	
1a7	Interne kwaliteitszorg van de voor- en vroegscholen		•		
1a8	Doorgaande lijn				•
1a9	Resultaten	•			
1b	Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau			•	
1c	Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau		•		

DE VVE-CONDITIES		1	2	3	4
2a	GGD-rapport			•	
2b	Gemeentelijk subsidiekader			•	

De inspectie publiceert jaarlijks ook een oordeel over het toezicht dat door de gemeenten op de kinderopvang en peuterspeelzalen wordt uitgevoerd. Voor meer informatie hierover zie www.onderwijsinspectie.nl/onderwijs/Kinderopvang.

Toelichting:

'1' Verbeterpunten met een afspraak

1a9 Resultaten

In september 2013 zijn op stedelijk niveau bestuurlijke afspraken gemaakt over de kaders van de resultaatafspraken. Het gezamenlijke uitgangspunt is dat de resultaatafspraken moeten bijdragen aan een kwaliteitsdialoog over de kwaliteit en opbrengsten van vve: waar gaat het goed en waardoor gaat het daar goed? Alle vve-partners (zowel voor- als vroegscholen) willen behalve inhoudelijke afspraken ook procesafspraken maken.

Een werkgroep heeft het bestuurlijk kader verder uitgewerkt in een voorstel 'vve-resultatenafspraken'. De inhoudelijke resultaatafspraken zijn echter weer onderwerp van gesprek geworden na het aannemen van de motie Rog in de Tweede Kamer, waardoor er geen verplichting meer bestaat op het afnemen van kleutertoetsen.

'2' Verbeterpunten

1a7 Interne kwaliteitszorg van de voor- en vroegscholen

De gemeente is gestart met het maken van afspraken met de vve-organisaties over de wijze waarop ze hun eigen kwaliteit evalueren, verbeteren en borgen. Hiertoe wordt momenteel een kwaliteitskader vve ontwikkeld waaraan een locatie-ontwikkelplan gekoppeld zal gaan worden. Dit plan is een ontwikkelinstrument voor de locaties zelf en moet inzicht gaan geven in de doelen, welke activiteiten daarvoor gedaan moeten worden en wat uiteindelijk is gerealiseerd. Dit kader zal gereed zijn in de tweede helft van 2014 en dienen als basis voor de stedelijke vve-monitor.

De vve-instellingen dienen zich nu al wel te verantwoorden aan de gemeente over de afspraken die binnen de vve zijn gemaakt, maar deze verantwoording is nog niet gericht op de kwaliteit van de vve.

1c Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau

In de gemeente Haarlem werd gebruik gemaakt van een lokale onderwijsmonitor om de kwaliteit van de vve te evalueren. In de praktijk bleek dit te veel een belasting. De gemeente wil daarom meer aansluiten bij de verantwoording die de locaties toch al moeten afleggen. Voordat men hiermee begint, wil de gemeente eerst inhoudelijk en procesmatig resultaatafspraken maken met de vve-locaties. Pas daarna zal gestart worden met de monitoring van deze afspraken.

Het vve-beleidskader en het uitvoeringsplan 'Klaar voor de start' worden echter wel drie maal per jaar geëvalueerd. In deze evaluatie worden de projectambities van 2015 afgezet tegen de dan geldende stand van zaken.

'3' Voldoende

1a2 Bereik

De gemeente weet hoeveel kindplaatsen er gerealiseerd moeten worden op de voorscholen volgens de gewichtenregeling en realiseert deze plaatsen in de praktijk ook.

De gemeente streeft er zelf naar om 100% van de peuters, die gezien hun (risico op een) taalachterstand in aanmerking komen voor vve-ondersteuning, een voorschoolse voorziening te laten bezoeken. Ruim 73% van de doelgroepkinderen wordt op dit moment bereikt. In het onderzoek dat wordt afgerond in de eerste helft van 2014 moet duidelijk worden of dit percentage (lager dan 90%) het gevolg is van het hanteren van de brede doelgroepdefinitie.

De Jeugdgezondheidszorg Kennemerland (JGZ) registreert in de toeleidingsmonitor wel of een kind volgens de brede definitie van de gemeente in aanmerking komt voor vve, maar doet dit nog niet op criteriumniveau. Hierdoor is onduidelijk of de gemeente 90% van de doelgroepkinderen volgens de gewichtendefinitie haalt. Om toch over deze gegevens te kunnen beschikken, heeft de gemeente aan de JGZ gevraagd om een ander terugrapportage formulier te ontwikkelen.

1a3 Toeleiding

De JGZ is binnen de gemeente Haarlem verantwoordelijk voor de indicatiestelling en vervult een belangrijke rol in het toeleidingsproces van doelgroepkinderen naar de peuterspeelzaal of het kinderdagverblijf. Circa 98% van de kinderen wordt periodiek gezien op een consultatiebureau.

Afspraken rondom de toeleiding vanuit de JGZ zijn verwoord in de 'Werkwijze toeleiding vve-PSZ en vve-KDV'. In het najaar van 2013 zijn binnen de JGZ twee verpleegkundigen en een orthopedagoog aangesteld met als specifiek taakgebied vve.

Daarnaast heeft de gemeente een projectcoördinator Toeleiding en Bereik vve aangesteld. Zij draagt zorg voor versterking van het toeleidingsproces naar vve-voorzieningen en de monitoring en analyse van vve-registratiegegevens die worden opgeslagen in de Vve-toeleidingsmonitor, die onder beheer is van de JGZ. In het voorjaar van 2014 zal zij een kwantitatieve en een kwalitatieve analyse van de toeleiding opleveren.

1a4 Ouders

In oktober 2013 heeft de gemeente een externe instantie opdracht gegeven om een ouderscan te maken. Het rapport bevat gegevens over ouders in buurten met vve-instellingen. Vervolgens heeft de gemeente een stedelijk beleidsplan 'Ouderbetrokkenheid vve Haarlem 2013-2015' opgesteld, dat in december 2013 is vastgesteld. Alhoewel er al veel activiteiten op het gebied van ouderbetrokkenheid werden georganiseerd in de gemeente lag er nog geen doelgericht beleid aan ten grondslag.

Het stedelijk beleidsplan biedt de vve-locaties een startpunt voor het beschrijven van een locatie-eigen ouderbeleidsplan. Dit beleidsplan zal in het laatste kwartaal van 2014 gereed moeten zijn. De gemeente ondersteunt de locaties hierbij door het aanbieden van (externe) ondersteuning op maat.

1a5 Integraal vve-programma

De gemeente heeft afspraken vastgelegd over het gebruik van een erkend vve-programma, het volgen van de brede ontwikkeling en de overdracht van deze informatie van voor- naar vroegschool.

Binnen de gemeente Haarlem wordt gewerkt met twee vve-programma's; dit zijn Piramide en Ko Totaal. Bij de vve-koppels die werken met het programma Piramide is het gebruik van hetzelfde kindvolgsysteem afgesproken. Voor de andere koppels geldt dat zij de kinderen volgen via de observatielijsten van de methode, de Cito-observatielijst of het Haarlems Overdrachtsformulier Peuters (HOF), conform afspraak met de gemeente.

Omdat het, vanwege gebrek aan draagvlak, niet haalbaar is gebleken om voor één observatiesysteem te kiezen, heeft de gemeente met de vve-partners die niet werken met Piramide afgesproken om een methode-onafhankelijk observatiesysteem uit te gaan kiezen. Kernvragen hierbij zijn: 'Wat willen de voorschoolse voorzieningen overdragen aan de scholen?' en 'Wat willen de scholen weten van de voorschoolse voorzieningen?'

1a6 Externe zorg

De gemeente beschikt over een heldere zorgstructuur die met de vve-instellingen is gecommuniceerd. In het 'Convenant Zorgcoördinatie' zijn de afspraken en procedures rondom de zorgcoördinatie in de gemeente Haarlem op hoofdlijnen vastgelegd.

De Jeugdgezondheidszorg (JGZ) en het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) werken samen volgens het samenwerkingsmodel 'Wijzer Samenwerken'. In deze wijzer zijn de afspraken met betrekking tot de zorgcoördinatie en andere afspraken zoals bijvoorbeeld over integrale vroeghulp, de CJG-coach en specialistische zorg opgenomen. In de gemeente Haarlem wordt gewerkt volgens de 'wrapped around care' benadering.

1b Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau

In de gemeente Haarlem wordt binnen de vve uitgegaan van de gedachte dat het niet alleen om het wegwerken van een taalachterstand, maar om de brede ontwikkeling van kinderen gaat. Hiervoor is het van belang dat een ieder die bij de ontwikkeling van een kind betrokken is zich dit realiseert en zich daarvoor inspant. Binnen de gemeente wordt dan ook veel energie gestoken in dit samen optrekken in het belang van het kind. De gemeente is in dit proces regievoerder en stelt kaders op, waarbinnen de vve-partners zoveel mogelijk ruimte voor inhoudelijke inbreng en maatwerk op locatieniveau wordt geboden.

De gemeente stuurt de vve-ontwikkeling aan via de LEA werkgroep vve. Hierin zijn alle LEA partners vertegenwoordigd. Bovendien wordt deze vergadering ook voorgezeten door een van de partners.

Voor de uitwerking en implementatie van de bestuursafspraken zijn twee stedelijke projectcoördinatoren vve aangesteld. Zij zijn aangetrokken vanwege hun expertise en onafhankelijkheid. Hun taak is om de verbinding te maken tussen beleid en uitvoering. De coördinatoren hebben dan ook regelmatig overleg met de coaches en de intern begeleiders op de locaties.

2a GGD-rapport

De gemeente heeft geregeld dat alle voorscholen jaarlijks door de GGD worden beoordeeld. De gemeente heeft sinds 19 december 2013 de A-status. Dit betekent dat de gemeente voldoet aan de wettelijke minimumeisen voor uitvoering toezicht op en handhaving van kinderopvang.

2b Gemeentelijk subsidiekader

De gemeente heeft in december 2013 een subsidiekader voor aanbieders van vve vastgesteld. Het kader 'Criteria vve-voorzieningen 2014-2015' dient als handvat om te bepalen wanneer een organisatie vve-locatie kan worden.

'4' Voorbeeld voor anderen

1a1 Definitie doelgroepkind

De Haarlemse doelgroepdefinitie is breder dan die van het Rijk en is al in september 2009 vastgesteld door het college. De gemeente heeft in het najaar van 2013 door middel van een sterkte-zwakke analyse de brede definitie geëvalueerd met een positief resultaat.

Binnen de gemeentelijke doelgroepdefinitie wordt een kind aangemerkt als vve-kind indien het voldoet aan één of meer van de volgende criteria:

1. Wanneer het kind valt onder de huidige gewichtenregeling;
2. Wanneer het kind een laag opgeleide moeder heeft, ongeacht de opleiding van de vader;
3. Wanneer het kind een laag opgeleide vader heeft, ongeacht de opleiding van de moeder;
4. Wanneer het kind een moeder heeft die een andere taal dan Nederlands spreekt met het kind of een andere taal met het kind spreekt naast het Nederlands;
5. Wanneer het kind een risico op taalachterstand van het Nederlands heeft;
6. Wanneer het kind een algemene ontwikkelingsachterstand heeft die een belemmering is voor de Nederlandse taalontwikkeling van het kind.

Voor wat betreft het laatste punt dient te worden opgemerkt dat wanneer er sprake is van een ontwikkelingsachterstand er een verwijzing plaatsvindt naar een multidisciplinair team. De werkwijze hiervoor heeft de gemeente vastgelegd in de 'Wijzer Samenwerken'. Een ontwikkelingsachterstand is in eerste instantie geen criterium voor verwijzing naar vve, maar kan dit door screening van het multidisciplinair team wel worden.

1a8 Doorgaande lijn

In de gemeente Haarlem wordt (zo veel mogelijk) gewerkt met vve-koppels waarin, wegens een grote doorstroom van vve-peuters naar de basisschool, wordt samengewerkt op het gebied van vve. Inmiddels zijn er op deze manier negentien koppels ontstaan.

In een intentieverklaring tussen de gemeente en de vve-partners zijn de volgende afspraken gemaakt:

- schoolbesturen en besturen van de vve-PSZ, die verbonden zijn aan deze scholen, onderschrijven het belang van de koppels;
- de koppels stemmen de programma's onderling af waarbij als uitgangspunt geldt dat hetzelfde programma wordt aangeboden;
- er wordt naar gestreefd koppels dan wel afstemming tussen vve-KDV en vve-basisscholen te realiseren;
- nieuwe en bestaande koppels volgen, waar mogelijk, gezamenlijk het opleidingstraject en de opfriscursussen, met als doel het versterken van de samenwerking en het verankeren van de doorgaande lijn;
- minimaal 1x per jaar moet een formele koppelbijeenkomst georganiseerd worden door de samenwerkende vve-PSZ en vve-basisschool. De schoolbesturen en besturen van de vve-PSZ zijn verantwoordelijk voor de organisatie van deze koppelbijeenkomst;
- besturen van vve-PSZ, vve-KDV en vve-basisscholen streven er naar dat nieuw personeel binnen een half jaar na de aanstelling worden geschoold in het vve-programma;
- de overdrachtsformulieren, gekoppeld aan het vve-programma of het Haarlems Overdrachtsformulier (HOF), worden door vve-PSZ, vve-KDV en de basisscholen in Haarlem gehanteerd waarbij de door de gemeente en partners vastgestelde procedure wordt gevolgd.

Daarnaast worden de voorschoolse voorzieningen geacht afspraken te maken met de vroegscholen over het informeren van de ouders over de doorstroommogelijkheden naar het basisonderwijs.

Alhoewel de gemeente diverse afspraken met haar vve-partners heeft gemaakt over de doorgaande lijn ziet zij zelf nog wel aandachtspunten op uitvoerend niveau. Deze punten worden besproken in de LEA werkgroep vve.

3 De oordelen over de voor- en de vroegscholen

De voor- en vroegscholen uit het overzicht in paragraaf 2.2 hebben een digitale vragenlijst gekregen om zelf te rapporteren over de kwaliteit van vve. De vragen zijn rechtstreeks afkomstig uit het vve-waarderingskader. Elke voor- en vroegschool heeft een eigen zelfrapportage teruggekregen.

Paragraaf 3.1 bevat een overzicht van de resultaten van de vragenlijst. In paragraaf 3.2 worden de resultaten van de locatiebezoeken door de inspectie besproken. Een overzicht van de eigen waarderungen van alle vve-locaties is naar de gemeente gestuurd.

3.1 Resultaten vragenlijst

De antwoorden van de locaties op de vragen in de vragenlijst zijn conform de werkinstructie van de Inspectie van het Onderwijs vertaald naar waarderungen van een indicator. Het gaat hierbij nadrukkelijk niet om oordelen die door de inspectie zijn gegeven. In de onderstaande tabel staan deze waarderungen weergegeven in percentages van het totaal aantal vve-locaties in de gemeente. Het percentage waarderungen per indicator is niet altijd 100 procent, omdat op sommige locaties geen waardering is gegeven, bijvoorbeeld omdat het antwoord op vragen ontbrak. Bij de tabellen volgt een toelichting. Deze toelichting gaat met name over de verschuiving van oordelen ten opzichte van de bestandsopname.

Tabel 3.1a De waardering van de indicatoren: Condities

CONDITIES	1	2	3	4
A0.1 Recent en compleet GGD-rapport*			100%	
A2 Groepsgrootte*		4%	96%	
A3 "Dubbele bezetting"		23%	77%	
A4.1 Voldoende vve-tijd per week*		12%	88%	
A5.2 Opgeleide pedagogisch medewerkers*			96%	
A5.3 Nederlands spreken*		62%	38%	
A5.4 Vve-geschoolde beroepskrachten/leerkrachten ***				
A5.5 Jaarlijks opleidingsplan*		15%	85%	

De indicatoren met een * zijn alleen van toepassing op de voorscholen.
De indicator met een *** is niet te beoordelen op basis van de vragenlijst.

In 2010 voldeden 65% locaties niet aan de eis dat er een recent en compleet GGD-rapport aanwezig moest zijn (indicator A0.1). De inspecteurs concludeerden toen dat op veel locaties de GGD-rapporten ouder dan een jaar waren. Deze eis is inmiddels door de inspectie bijgesteld naar niet ouder dan twee jaar. Waarschijnlijk is er hierdoor in 2013 geen enkele voorschool die uitvalt op deze eis.

Vergeleken met de bestandsopname in 2010 is te zien dat het minder locaties lukt om de dubbele bezetting te regelen (indicator A3). Toen was dit percentage namelijk nog 85%. Met name de vroegscholen (59%) geven in de vragenlijst aan dat dit niet is geregeld.

Het lukt meer voorscholen om 'voldoende vve-tijd' te realiseren (indicator A4.1). Ten opzichte van 2010 (40%) is er een duidelijke stijging in het aantal locaties te zien dat voldoet aan de minimumeis van vier dagdelen dan wel tien uur per week.

De eisen voor het Nederlands taalniveau (indicator A5.3) zijn in het kader van de G37 bestuursakkoorden aangescherpt. Het is dus begrijpelijk dat niet alle pedagogisch medewerkers hieraan (meer) voldoen. Volgens gegevens van de gemeente is inmiddels 84% van de medewerkers voor hun taaldiploma geslaagd.

Tabel 3.1b. De waardering van de indicatoren: Ouders

OUDERS	1	2	3	4
B1 Gericht ouderbeleid		88%		7%
B2 Vooraf info aan ouders over vve***				
B3 Intake		91%		9%
B4 Thuis vve-activiteiten***				
B5 Vve-participatie van ouders op voor- en vroegschool		81%	5%	9%
B6 Info aan ouders over ontwikkeling kind***				
B7 rekening houden met thuistaal		65%	23%	12%

De indicatoren met een *** zijn niet te beoordelen op basis van de vragenlijst.

Het ouderbeleid was in 2010 voor de meeste locaties een aandachtspunt. Bij een groot aantal locaties ontbrak toen een gericht en vastgelegd ouderbeleid en een daarvan afgeleide aanpak om de ouderparticipatie, met name in de thuissituatie, te stimuleren. In 2013 is er volgens de vve-locaties nog steeds sprake van meerdere verbeterpunten. Op de indicatoren B1, B3, B5 en B7 is er sprake van een daling in het aantal locaties dat zich hier voldoende op beoordeelt.

Als we kijken naar de huidige situatie, dan vallen de onderstaande zaken op.

Het merendeel van de locaties (74%) geeft aan dat het nog ontbreekt aan het vastleggen van het ouderbeleid (indicator B1). Enkele locaties geven aan wel al een beleidsplan te hebben, maar dit plan is veelal niet vraaggestuurd.

Daarnaast geven de locaties zelf aan dat het intakeformulier niet voldoet aan de eisen die de inspectie daaraan stelt en ook niet wordt gebruikt om de behoeften van ouders met betrekking tot ouderparticipatie te inventariseren (indicator B3).

Het organiseren van relevante ouderactiviteiten wordt door 35% voorscholen als een verbeterpunt genoemd (indicator B5). Voor zowel de voor- als voor de vroegscholen is het deelname percentage van minimaal 50% ouders nog een verbeterpunt.

Tot slot geeft 65% van de vve-locaties aan dat zij nog geen heldere afspraken hebben gemaakt over de maatregelen, materialen en/of procedures die worden ingezet om anderstalige ouders voldoende te informeren.

Tabel 3.1c. De waardering van de indicatoren: Kwaliteit van de uitvoering van vve

KWALITEIT VAN DE UITVOERING VAN VVE	1	2	3	4
Het aangeboden programma				
C1.1 Integraal programma			100%	
C1.2 Doelgerichte planning		16%	67%	

De oordelen die de locaties zichzelf hebben gegeven, komen ongeveer overeen met de oordelen van de inspectie tijdens de bestandsopname. Uit het gesprek met de gemeente is naar voren gekomen dat er in de gemeente Haarlem nu nog maar gewerkt wordt met twee vve-programma's; te weten Piramide en Ko Totaal. Dit in tegenstelling tot de bestandsopname.

Voor 15% van de voorscholen is het maken van een dag-/weekplanning nog een aandachtspunt. Dit is een duidelijke verbetering ten opzichte van de bestandsopname. Toen was dit percentage nog 40%.

Tabel 3.1d. De waardering van de indicatoren: Ontwikkeling, begeleiding en zorg

ONTWIKKELING, BEGELEIDING EN ZORG	1	2	3	4
D1.1 Volgen ontwikkeling kinderen		72%	26%	
D1.2 Planmatige begeleiding		40%		47%
D1.3 Evaluatie van begeleiding en zorg		51%	49%	
D2.1 Welke kinderen externe zorg nodig?		70%	28%	
D2.2 Aanmelding externe zorg		49%	51%	

Het volgen van de brede ontwikkeling van de kinderen lijkt verslechterd ten opzichte van de bestandsopname (indicator D1.1). Hierbij dient wel te worden opgemerkt dat deze indicator ten opzichte van de bestandsopname is aangescherpt.

Met name de voorscholen waarderen zichzelf op de diverse eisen die de inspectie daaraan stelt als onvoldoende. Zo geeft 77% van de voorscholen aan de beginsituatie van de kinderen niet vast te leggen, observeert 73% niet minimaal drie keer in de voorschoolse periode, en heeft 77% de gegevens nog niet vastgelegd.

Bij de planmatige begeleiding van de kinderen legt 65% van de voorscholen nog niet vast welke doelen ze met welk aanbod nastreven en tevens 65% evalueert de aangeboden begeleiding niet (indicator D1.2/1.3). Gezien de eisen die aan basisscholen worden gesteld met betrekking tot de zorg is het logisch dat de vroegscholen in de vragenlijst aangeven dit op orde te hebben.

Dit geldt ook voor de externe zorg die kinderen nodig hebben. Bij de voorscholen geeft 92% aan dat de pedagogisch medewerkers geen overzicht hebben van de kinderen die zorg nodig hebben en de aard hiervan. Bij de vroegscholen wordt aangegeven dat dit op 65% van de locaties op orde is.

Met name degene die de externe diagnose of zorg in gang zet lijkt in 73% van de voorscholen een struikelblok (indicator D2.2). Alle basisscholen geven aan dat zij dit voldoende hebben geregeld.

Tabel 3.1e. De waardering van de indicatoren: Kwaliteitszorg binnen de voor- en vroegschool

KWALITEITSZORG BINNEN DE VOOR- EN VROEGSCHOOL	1	2	3	4
E1 Vve-coördinatie		7%	91%	
E2 Vve evalueren		88%	5%	
E3 Opbrengsten evalueren		79%	5%	16%
E4 Verbetermaatregelen		9%	26%	
E5 Vve borgen		30%	67%	
E6 Vve in kwaliteitszorg binnen school		29%	65%	

Ten opzichte van de bestandsopname lijkt het planmatig werken aan verbetermaatregelen (indicator E4), het borgen van de kwaliteit (indicator E5) en vve als onderdeel van de totale kwaliteitszorg binnen de school (indicator E6) verbeterd te zijn.

Het evalueren van de kwaliteit van de vve is op 92% van de voorscholen nog geen gemeengoed (indicator E2). Aandachtspunten hierbij zijn de inhoudelijke kwaliteit van de evaluatie en het rapporteren hierover aan betrokken partijen. Alhoewel de vroegscholen wel aangeven te evalueren zijn deze aandachtspunten ook op hen van toepassing.

Dat 79% van de locaties aangeeft het evalueren van de opbrengsten niet als voldoende te beoordelen, is redelijk logisch gezien het feit dat de gemeente nog geen resultaatafspraken heeft vastgesteld. Het percentage vieren dat in de tabel te zien is, komt van een aantal vroegscholen die zich hierop als voorbeeld heeft beoordeeld. Waarschijnlijk hebben deze basisscholen eigen ambities vastgesteld en analyseren zij jaarlijks of deze behaald zijn. Deze systematiek is vergelijkbaar met de eis die de inspectie hanteert met betrekking tot andere resultaten binnen de basisscholen.

Tabel 3.1f. De waardering van de indicatoren: Doorgaande lijn

DOORGAANDE LIJN	1	2	3	4
F1 Vve-coördinatie tussen voor-vroeg***				
F2 Doorstroom naar vroegschool*		85%	12%	
F3 Warme overdracht		44%	51%	
F4 Afstemming aanbod		9%	70%	
F5 Afstemming pedagogisch/educatief handelen		60%	21%	
F6 Afstemming over ouders		60%	21%	
F7 Afstemming begeleiding/zorg		56%	26%	

De indicator met een * is alleen van toepassing op de voorscholen.

De indicator met een *** is niet te beoordelen op basis van de vragenlijst.

Op 85% van de voorscholen zijn nog geen heldere afspraken gemaakt om er voor te zorgen, conform stedelijk beleid, dat er zo veel mogelijk peuters doorstromen naar een vroegschool (indicator F2). Hiermee is dit onderdeel van de doorgaande lijn verslechterd ten opzichte van het onderzoek in 2010. Het percentage voorscholen dat hiervoor toen een voldoende beoordeling kreeg, was 46%.

De afstemming in het aanbod daarentegen is verbeterd (indicator F4). In 2010 had 48% van de locaties dit op een voldoende manier geregeld.

Belangrijkste aandachtspunten in de doorgaande lijn zijn nog de afstemming in pedagogisch/educatief handelen, de afstemming over ouders en de afstemming van de begeleiding/zorg. In de vragenlijsten is te zien dat de voorscholen en de vroegscholen hier niet zo veel van mening over verschillen.

Tabel 3.1g. De waardering van de indicatoren: Resultaten

RESULTATEN	1	2	3	4
G1 Vve-resultaten meten ***				
G2 Niveau vve-resultaten			5%	
G3 Verlengde kleuterperiode**			12%	

De indicator met een ** is alleen van toepassing op de vroegscholen.

De indicator met een *** is niet te beoordelen op basis van de vragenlijst.

Van de vroegscholen geeft 12% aan dat zij voldoende resultaten behalen (indicator G2). Gezien het feit dat de inspectie hierbij kijkt naar de resultaten die op gemeentelijk niveau zijn afgesproken en de gemeente Haarlem nog geen afspraken heeft gemaakt, moet geconcludeerd worden dat scholen deze vraag wellicht anders geïnterpreteerd hebben.

3.2 Resultaten inspectiebezoek

De inspectie heeft ter verificatie van de vragenlijsten vijf voorscholen en drie vroegscholen bezocht. Dit is 17% van alle vve-locaties in de gemeente Haarlem. Bij de keuze van de te bezoeken locaties is de inspectie met name uitgegaan van het aantal/percentage doelgroepkinderen en waar mogelijk van een evenredige vertegenwoordiging van peuterspeelzalen, kinderdagverblijven en basisscholen. Het onderzoek bestond uit groepsobservaties, gesprekken en documentenanalyse.

In onderstaande tabellen staan de oordelen van de inspectie in percentages van het totaal aantal bezochte vve-locaties in de gemeente. Het percentage oordelen per indicator kan verschillen, omdat op sommige locaties geen oordeel is gegeven. Onder iedere tabel wordt een toelichting gegeven op de oordelen en de mogelijke verschillen tussen de oordelen op basis van de bezoeken en de waarderingen op basis van de vragenlijsten.

Tabel 3.2a De beoordeling van de indicatoren: Conditie

CONDITIES	1	2	3	4
A0.1 Recent en compleet GGD-rapport*			100%	
A2 Groepsgrootte*			100%	
A3 "Dubbele bezetting"		38%	63%	
A4.1 Voldoende vve-tijd per week*			100%	
A5.2 Opgeleide pedagogisch medewerkers*			100%	
A5.3 Nederlands spreken*		20%	80%	
A5.4 Vve-geschoolde beroepskrachten/leerkrachten		13%	88%	
A5.5 Jaarlijks opleidingsplan*			100%	

De indicatoren met een * zijn alleen van toepassing op de voorscholen.

Vergeleken met de vragenlijsten was tijdens de inspectiebezoeken inderdaad te zien dat de dubbele bezetting een probleem is in de vroegscholen (indicator A3). Alle bezochte vroegscholen kregen op deze indicator het oordeel onvoldoende. De schoolbesturen geven aan dit wel belangrijk te vinden, maar dat dit vanwege financiële redenen moeilijk te organiseren is. Scholen blijken in de praktijk de prioriteit ergens anders neer te leggen. De gemeente heeft in een reactie laten weten dat zij de dubbele bezetting beschouwt als een inspanningsverplichting.

Op 80% van de bezochte locaties spraken de pedagogisch medewerkers Nederlands op een voldoende niveau (indicator A5.3). In de vragenlijsten bleek dit percentage beduidend minder.

Tijdens de bezoeken bleek dat 88% van de beroepskrachten voldoende voor vve geschoold zijn (indicator A5.4). Deze indicator was niet te beoordelen op basis van de vragenlijst.

Tabel 3.2b De beoordeling van de indicatoren: Ouders

ouders	1	2	3	4
B1 Gericht ouderbeleid		50%	50%	
B2 Vooraf info aan ouders over vve			100%	
B3 Intake		13%	88%	
B4 Thuis vve-activiteiten		100%		
B5 Vve-participatie van ouders op voor- en vroegschool		88%	13%	
B6 Info aan ouders over ontwikkeling kind			100%	
B7 rekening houden met thuistaal			100%	

Het percentage locaties dat gericht ouderbeleid heeft vastgesteld, blijkt tijdens de bezoeken hoger uit te vallen dan uit de ingevulde vragenlijsten blijkt (indicator B1). Tijdens de bezoeken bleek dit met name op de vroegscholen en bij de peuterspeelzaal, die in eigen beheer van het schoolbestuur is, op orde te zijn. De voorscholen gaven aan te hebben gewacht op het stedelijk beleidsplan.

De informatie die de ouders voorafgaande aan de plaatsing over vve hebben gekregen, is op alle locaties van voldoende niveau (indicator B2). Tijdens de gesprekken hebben ouders ook aangegeven tevreden te zijn over de informatie die zij ontvangen (indicator B6). Dit geldt, zonder uitzondering, voor elke onderzochte locatie.

In de vragenlijsten hebben 91% van de locaties aangegeven dat de intake niet aan de eisen van de inspectie voldoet (indicator B3). Tijdens de bezoeken is dit niet terug te zien. Op bijna alle locaties is er een voldoende beoordeling gegeven op deze indicator.

Het stimuleren van vve-activiteiten in de thuissituaties is een verbeterpunt voor alle bezochte vve-locaties (indicator B4). In enkele gevallen dat er wel een gerichte aanpak is om ouders te stimuleren om thuis activiteiten te doen met hun kind kan de locatie niet aantonen dat minimaal 50% van de ouders dit daadwerkelijk doet. Dit geldt ook voor het percentage deelnemers aan de activiteiten die op de vve-locaties worden georganiseerd (indicator B5). Uit de gesprekken op de bezochte locaties bleek dat er veel activiteiten worden georganiseerd, maar dat er niet voldoende ouders naar toe komen. De reden waarom dit zo is, is niet altijd duidelijk te geven. Wel is duidelijk dat met name de vroegscholen op diverse manieren proberen om de ouderbetrokkenheid te vergroten. Als negatieve factor benoemen de basisscholen het feit dat de inburgeringscursus (inmiddels) als gevolg van gewijzigd rijksbeleid centraal wordt gegeven, waardoor er minder binding met de school zelf is.

Tabel 3.2c De beoordeling van de indicatoren: Kwaliteit van de uitvoering van vve

KWALITEIT VAN DE UITVOERING VAN VVE	1	2	3	4
<i>Het aangeboden programma</i>				
C1.1 Integraal programma		13%	88%	
C1.2 Doelgerichte planning			88%	13%
C1.3 Gericht op taalontwikkeling			100%	
C1.4 Opklimmende moeilijkheidsgraad		38%	63%	
<i>Het pedagogisch klimaat</i>				
C2.1 Pedagogisch handelen			88%	13%
C2.2 Structuur en gedragsgrenzen			100%	
C2.3 Stimuleren sociale vaardigheden en competenties			100%	
C2.4 Bevorderen zelfstandigheid			100%	
C2.5 Inrichting van de ruimte		38%	63%	
<i>Het educatief handelen</i>				
C3.1 Afstemming educatief handelen			88%	
C3.2 Structurele activiteiten voor taalontwikkeling			100%	
C3.3 Bevorderen interactie			100%	
C3.4 Stimuleren actieve betrokkenheid kinderen			100%	
C3.5 Ontwikkeling van aanpakgedrag bij kinderen			100%	
C3.6 Responsief gedrag			100%	
C3.7 Afstemming activiteiten op ontwikkelingsverschillen			100%	

Tijdens de bezoeken bleken bijna alle locaties te werken met een integraal programma en maakten alle locaties gebruik van een doelgerichte planning. De differentiatie in het aanbod (indicator C1.4) is met name op de voorscholen, een uitzondering daargelaten, een verbeterpunt. De voorscholen houden soms wel rekening met de leeftijd van de kinderen, maar vaak nog niet met het ontwikkelingsniveau.

Bijna alle indicatoren onder pedagogisch klimaat zijn als voldoende (en op een locatie zelfs als goed) beoordeeld. De inrichting van de ruimte is op bijna alle voorschoollocaties een aandachtspunt. Alhoewel er in de meeste voorscholen een rijke en uitdagende leeromgeving is gecreëerd, ontbreekt het in de inrichting veelal aan materialen die de ontluikende geletterdheid en gecijferdheid uitlokken (indicator C2.5). Veel locaties geven overigens in reactie op het concept rapport van hun eigen locatie aan dit per direct te hebben opgepakt.

Alle indicatoren die horen bij het educatief handelen zijn op alle locaties met een voldoende beoordeeld. Dit is een duidelijke verbetering ten opzichte van de bestandsopname.

Tabel 3.2d De beoordeling van de indicatoren: Ontwikkeling, begeleiding en zorg

ONTWIKKELING, BEGELEIDING EN ZORG	1	2	3	4
D1.1 Volgen ontwikkeling kinderen		63%	38%	
D1.2 Planmatige begeleiding		50%	50%	
D1.3 Evaluatie van begeleiding en zorg		50%	50%	
D2.1 Welke kinderen externe zorg nodig?			100%	
D2. 2 Aanmelding externe zorg			100%	
D2.3 Volgen van de externe zorg			100%	

De organisatie en uitvoering van de interne zorg is op de meeste bezochte voorscholen een verbeterpunt. (Dit geldt in mindere mate voor de peuterspeelzaal die in eigen beheer van het schoolbestuur is.) Dit komt overeen met de oordelen die de voorscholen zichzelf in de vragenlijst hebben gegeven. Als belangrijkste reden noemen een aantal voorscholen dat de focus in de afgelopen periode met name heeft gelegen op het educatief handelen.

Op alle bezochte vroegscholen is zowel de interne als de externe zorg als voldoende beoordeeld. De intern begeleider speelt hierbij een belangrijke rol. De voorscholen gaven in de vragenlijst aan dat de externe zorg voor hen een ontwikkelpunt is. Dit was tijdens de bezoeken niet terug te zien. De externe zorg (indicatoren D2.1, D2.2 en D2.3) is op alle voorscholen als voldoende beoordeeld.

Tabel 3.2e De beoordeling van de indicatoren: Kwaliteitszorg binnen de voor- en vroegschool

KWALITEITSZORG BINNEN DE VOOR- EN VROEGSCHOOL	1	2	3	4
E1 Vve-coördinatie binnen school			100%	
E2 Vve evalueren		25%	75%	
E3 Opbrengsten evalueren		50%	50%	
E4 Verbetermaatregelen		50%	50%	
E5 Vve borgen		25%	75%	
E6 Vve in kwaliteitszorg binnen school			100%	

Bij dit onderdeel zijn de oordelen van de inspectie positiever dan de locaties zelf hebben aangegeven. Waarschijnlijk komt dit, omdat tijdens de onderzoeken bleek dat de kwaliteitszorg op de bezochte vroegscholen op orde is. Vve is onderdeel geworden van de totale kwaliteitszorg van de school en wordt daarom ook systematisch geëvalueerd. Daarnaast hebben de scholen zelf ambities met betrekking tot hun resultaten geformuleerd en niet afgewacht op de afspraken vanuit de gemeente. Alle basisscholen hebben op alle indicatoren van de kwaliteitszorg een voldoende beoordeling gekregen.

Voor de voorscholen is de kwaliteitszorg nog duidelijk een verbeterpunt. Op twee van de vijf locaties wordt de kwaliteit nog helemaal niet geëvalueerd (indicator E2). Naar de resultaten die met vve worden bereikt, kijkt bijna geen enkele locatie (indicator E3). Ook hier valt de peuterspeelzaal die in eigen beheer van het schoolbestuur is in positieve zin op.

Het planmatig werken aan verbeteractiviteiten is op bijna alle voorscholen onvoldoende (indicator E4). Positieve uitzondering is hier het bezochte kinderdagverblijf dat wel al concrete verbeterpunten heeft opgesteld in een plan van aanpak.

Tabel 3.2f De beoordeling van de indicatoren: Doorgaande lijn

DOORGAANDE LIJN	1	2	3	4
F1 Vve-coördinatie tussen voor-vroeg			100%	
F2 Doorstroom naar vroegschool		80%	20%	
F3 Warme overdracht		13%	88%	
F4 Afstemming aanbod		25%	63%	
F5 Afstemming pedagogisch klimaat/educatief handelen		50%	38%	
F6 Afstemming over ouders		75%	13%	
F7 Afstemming begeleiding/zorg		75%	13%	

Vergeleken met de ingevulde vragenlijsten valt 'de warme overdracht' op (indicator F3). De inspectie is hierover positiever dan de locaties zelf. Dit heeft waarschijnlijk te maken met het Haarlems Overdracht Formulier (HOF). Alhoewel er binnen de gemeente een standaard formulier is vastgesteld, alsmede diverse afspraken over het gebruik hiervan, blijkt er in de praktijk toch wel wat kritiek op de bruikbaarheid van dit formulier.

Tabel 3.2g De beoordeling van de indicatoren: Resultaten van vve

RESULTATEN VAN VVE	1	2	3	4
G1 Vve-resultaten meten				
G2 Niveau vve-resultaten				
G3 Verlengde kleuterperiode**			100%	

De indicator met een ** is alleen van toepassing op de vroegscholen.

De inspectie heeft geen oordeel over de resultaten van vve gegeven, omdat er op stedelijk niveau hierover nog geen afspraken zijn gemaakt.

Voor indicator G3 geldt dat de meeste vroegscholen minder dan 12% van de kinderen een verlengde kleuterperiode geven. In het geval dat dit meer was, werd een duidelijke onderbouwing gegeven.

4 Conclusies

De inspectie heeft zowel op het niveau van de gemeente, als op het niveau van de afzonderlijke locaties, de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie in de gemeente Haarlem beoordeeld.

De oordelen zijn gebaseerd op de antwoorden op vragenlijsten door zowel de gemeente als de vve-locaties. De antwoorden van de gemeente zijn geverifieerd in gesprekken en aan de hand van separaat toegestuurde beleidsdocumenten. De antwoorden van de vve-locaties zijn in een beperkte steekproef van onderzoeken ter plaatse geverifieerd.

Conclusies gemeentelijk vve-beleid

De gemeente Haarlem is na de bestandsopname voortvarend te werk gegaan. De oordelen van de inspectie zijn met de vve-partners besproken en hebben invulling gegeven aan de bestuursafspraken die met het Rijk zijn gemaakt. Alhoewel het kwaliteitsbeeld over het algemeen overeenkomt met de oordelen tijdens de bestandsopname valt een indicator op. Dit is indicator 1a4 'Ouders'. Voor deze indicator geldt dat deze positiever is beoordeeld dan in 2010. Dit heeft te maken met het feit dat de gemeente inmiddels concreet beleid heeft ontwikkeld om ouders te betrekken bij de uitvoering van de vve. Dit beleidsplan is afgestemd op een analyse van de ouderpopulatie en bevat concrete doelen. Gezien het feit dat deze indicator is aangescherpt ten opzichte van de bestandsopname zijn hier de inspanningen van de gemeente terug te zien. Gezien de (lopende) ontwikkelingen binnen de gemeente Haarlem en de ambities van deze gemeente verwacht de gemeente dat zij bij de volgende meting zal voldoen aan alle indicatoren.

Verbeterafspraken

- 1a9 Resultaten

Verbeterpunten

- 1a7 Interne kwaliteitszorg van de voor- en vroegscholen
- 1c Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau

Voldoende oordelen

- 1a2 Bereik
- 1a3 Toeleiding
- 1a4 Ouders
- 1a5 Integraal vve-programma
- 1a6 Externe zorg
- 1b Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau
- 2a GGD-rapport
- 2b Gemeentelijk subsidiekader

Voorbeeld voor anderen

- 1a1 Definitie doelgroepkind
- 1a8 Doorgaande lijn

Kwaliteit van vve op de locaties en relatie tussen de bezoeken en de vragenlijsten

Over het algemeen lijken de oordelen in de vragenlijsten overeen te komen met de oordelen van de inspectie. Daar waar de oordelen afwijken, heeft de inspectie positiever geoordeeld dan de locaties zelf.

Kijkend naar de condities is te zien dat vroegscholen maar moeilijk de dubbele bezetting kunnen realiseren. Het taalniveau van de pedagogisch medewerkers is een speerpunt van de gemeente en is op de bezochte locaties positiever beoordeeld dan in de vragenlijst door de locaties zelf. Dit geldt ook voor de indicatoren met betrekking tot het vastgestelde ouderbeleid en de intake.

Bij de kwaliteit van de uitvoering van de vve zijn nauwelijks verschillen te zien tussen de eigen oordelen van de locaties en de oordelen die de inspectie tijdens de bezoeken heeft gegeven. Over het geheel genomen zijn hier dan ook nauwelijks aandachtspunten geconstateerd.

De grootste verbeterpunten voor de bezochte voorscholen liggen op het gebied van de begeleiding en zorg, kwaliteitszorg, en doorgaande lijn. Voor de bezochte vroegscholen geldt met name de doorgaande lijn als verbeterpunt. Alhoewel veelal de afstemming van het aanbod is geregeld, geldt dit nog niet voor de afstemming in het educatief handelen, de omgang met ouders en de zorg.

Relatie tussen gemeentelijk beleid en kwaliteit op de locaties

Er zijn veel ontwikkelingen gaande binnen de vve in de gemeente Haarlem. Uit de gesprekken tijdens de bezoeken blijkt dat de gemeente inderdaad gezamenlijk met de partners optrekt. De locaties zijn positief over het contact met de gemeente en met name over de ondersteuning van de twee stedelijke projectcoördinatoren vve. Ook de afspraak om te werken in vve-koppels lijkt in de praktijk een positieve uitwerking te hebben.

Met betrekking tot de condities zijn er op veel locaties opmerkingen gemaakt over de toeleiding. Zaken die genoemd zijn, zijn onder andere de wachtlijsten bij de ene instelling terwijl de naastgelegen peuterspeelzaal wel plek heeft, kinderen die toch niet naar een voorschool zijn geweest en wel een indicatie hebben gekregen (rol van het consultatiebureau), en de toeleiding naar de kinderdagverblijven. Momenteel voert de gemeente een (kwantitatief) onderzoek uit naar de toeleiding. Dit onderzoek zal mogelijk meer duidelijkheid geven over deze kritiekpunten.

Met betrekking tot de ouderbetrokkenheid kan worden geconstateerd dat het ouderbeleid op veel voorscholen nog niet is ontwikkeld. Zij hebben gewacht op het beleidsplan en de eisen vanuit de gemeente. Dit geldt ook voor de resultaatafspraken. Over het algemeen hebben voorscholen nog geen eigen ambities geformuleerd op dit vlak. De vroegscholen hebben het heft in eigen handen genomen. Alle bezochte locaties hadden eigen ambities met betrekking tot de resultaten van vve geformuleerd.

Vervolgafspraken

De inspectie zal vanaf 2015 opnieuw de kwaliteit van vve in de gemeente Haarlem in beeld brengen.

De inspectie spreekt af met de gemeente dat in februari 2015 onderstaande indicator van voldoende niveau is:

- 1a9 Resultaten